

**Mededeling van de Raad van het BIPT
van 18 december 2023
betreffende de vergelijkende studie van de prijzen voor
telecommunicatiediensten in België en in de buurlanden
[Tarieven van oktober 2023]**

INHOUDSOPGAVE

1.	Executive summary	3
2.	Mobiele diensten	5
2.1.	Internationale vergelijking 2023	5
2.2.	Marktdynamiek en evolutie	6
2.3.	Conclusie.....	8
3.	Vast internet en bundels	9
3.1.	Internationale vergelijking 2023	9
3.2.	Marktdynamiek en evolutie	11
4.	Conclusie	13
Bijlage 1.	Methodologie	15

1. Executive summary

1. Het BIPT vergelijkt ieder jaar de prijzen van telecomdiensten in België en zijn buurlanden. Deze vergelijking vond voor het laatst plaats in december 2022.¹ In deze sectie worden de resultaten van de studie van dit jaar, die gebaseerd zijn op tariefplaninformatie ingezameld in oktober 2023, samengevat en vergeleken met deze van de vorige editie.
2. In 2022 concludeerde het BIPT dat, wat betreft **mobiele abonnementen**, België een middenpositie aanhield voor behoeften tot 50 GB per maand. In het hoogste segment met meer dan 50 GB was België duur. Eén jaar later komt het BIPT tot volgende conclusies :
 - 2.1. België verloor zijn middenpositie bij de abonnementen met een **bepaalde hoeveelheid data** (tot 5 GB). Inmiddels bevinden de prijzen voor consumenten met de laagste behoeften zich **ver boven die van alle buurlanden**.
 - 2.2. België bekleedt nog steeds een **middenpositie bij de middelgrote abonnementen**, met name tussen 20 en 70 GB.
 - 2.3. Consumenten met de **grootste databehoeften** (100 of 200 GB) betalen opnieuw het meest in België. Ook in deze categorie is **België het duurste land**.
3. In de context van de hoge inflatie hebben operatoren het voorbije jaar één of meerdere aanpassingen in hun aanbod doorgevoerd. In België was er op de mobiele markt doorgaans sprake van een 'more-for-more-approach', waarbij zowel de prijs als het aantal gigabyte stegen.
4. Wat **vast internet en bundels** betreft, concludeerde het BIPT vorig jaar dat België de prijzen van zijn buurlanden benaderde voor bepaalde specifieke profielen, maar opmerkelijk duurder werd naarmate de behoeften van de gebruiker toenamen. In deze update wordt vastgesteld dat de situatie relatief weinig veranderd is dit jaar. Er blijkt immers dat:
 - 4.1. België over de volledige lijn **opmerkelijk duurder** blijft **dan Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk**, die veruit de goedkoopste landen van de studie zijn.
 - 4.2. België **relatief goedkoop** blijft voor **bepaalde 3P-behoeften** (30 tv-zenders, 50 Mbps internetsnelheid en vaste telefonie) door het aanbod van Scarlet.
 - 4.3. Ons land voor **standalone internet** of **internet in een bundel met mobiel** nog steeds in lijn ligt met Luxemburg en Duitsland, maar **steeds duurder** wordt ten opzichte van diezelfde landen **naarmate de te vervullen behoeften toenemen**.
5. Zowel in België als in de buurlanden zijn de prijzen voor vast internet en gebundelde aanbiedingen het afgelopen jaar in het algemeen gestegen. Enerzijds is België iets dichterbij het gemiddelde van de buurlanden gekomen voor bepaalde profielen (voornamelijk 1P en 2P), maar de kloof voor profielen met grotere behoeften (3P en 4P) blijft erg groot.

¹ Mededeling van de Raad van het BIPT van 14 december 2022 betreffende de vergelijkende studie van de prijzen voor telecommunicatiediensten in België en in de buurlanden [Tarieven van oktober 2022].

6. Het verschil in marktdynamiek tussen de mobiele en vaste markt is deels te wijten aan het hogere klantenverloop bij standalone mobiele abonnementen dan bij bundels en aan de verwachte intrede van de vierde mobiele operator in 2024. Het opschuiven van de positie van Orange van een uitdager naar een gevestigde speler heeft eveneens bijgedragen aan de vermindering van de concurrentiedynamiek op het vaste segment. Dit blijkt uit het feit dat het zijn prijzen net als de andere traditionale operatoren sterk verhoogde in 2023. Een eventuele lancering van bundels met vast internet door DIGI, de vierde mobiele operator, zou kunnen leiden tot een heropleving van de concurrentiële dynamiek op de vaste markt.

2. Mobiele diensten

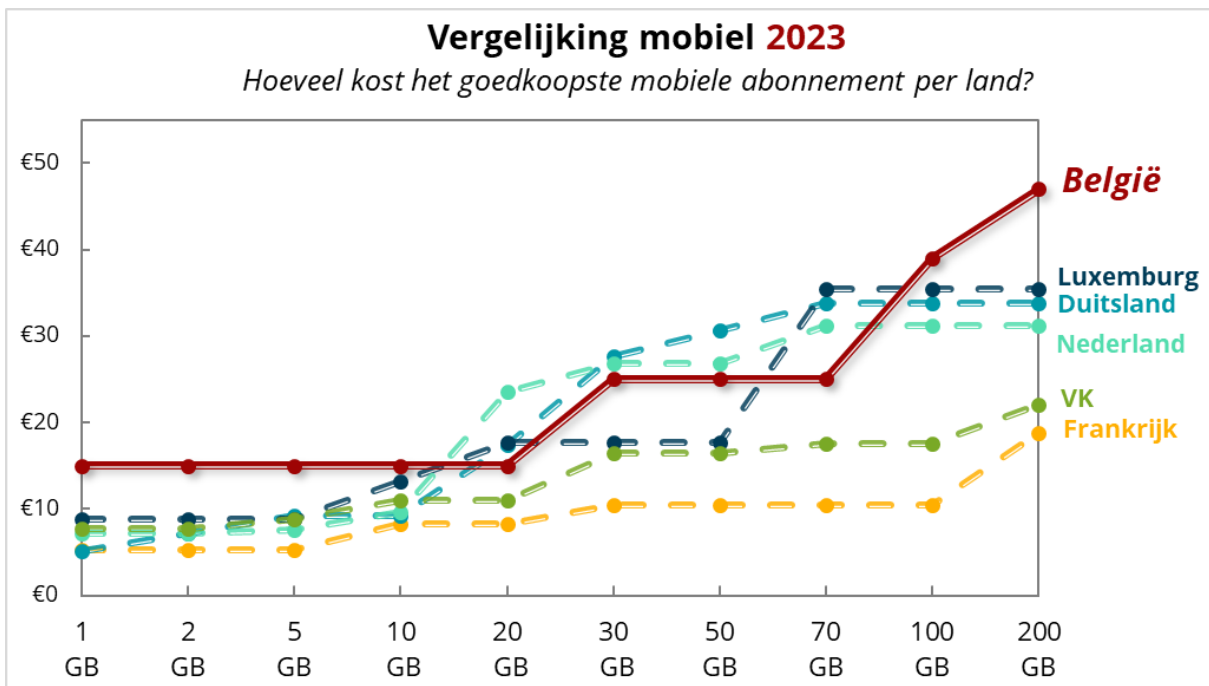
7. In dit hoofdstuk worden de prijzen van mobiele abonnementen in België vergeleken met die in de buurlanden.

Voor elk consumentenprofiel wordt per land het goedkoopste abonnement geselecteerd en gecorrigeerd naar Belgische koopkrachtpariteiten. Deze studie richt zich uitsluitend op operatoren met een marktaandeel van meer dan 5%, alsook hun eventuele secundaire merken. Een beschrijving van de methodologie is te vinden in Bijlage 1. De profielen hebben verschillende databehoeften en vereisen telkens 200 SMS'en en 1000 belminuten.

8. Deze studie legt de focus op de vergelijking tussen prijzen in België en die in het buitenland. Een uitgebreide analyse van de prijzen van alle mobiele operatoren in België, hun evolutie ten opzichte van vorig jaar en over hoe de consument kan besparen, is te vinden in de Mededeling van het BIPT van 3 oktober 2023 over de tarieven van mobiele diensten.²

2.1. Internationale vergelijking 2023

9. Onderstaande figuur vergelijkt de goedkoopst beschikbare aanbiedingen in België met die in de buurlanden voor oktober 2023.

Figuur 1: Prijs per maand voor het goedkoopste abonnement, in koopkrachtpariteiten. Oktober 2023.

² Mededeling van de Raad van het BIPT van 3 oktober 2023 betreffende de resultaten van de vergelijking van de tarieven voor mobiele-telecommunicatiediensten in België [tarieven toegepast in Q3 2023].

10. Hoe verhouden de prijzen van de goedkoopste mobiele abonnementen in België zich in koopkrachtpariteiten ten opzichte van die in de buurlanden?
 - 10.1. **België** bevindt zich qua prijzen voor de kleinste mobiele abonnementen tot 10 GB op eenzame hoogte.³ Ons land behoort tot de middenmoot voor middelgrote datapakketten tussen 20 en 70 GB, waarvan het goedkoopste aanbod telkens te vinden is bij Orange's lowcostmerk hey!. Consumenten die 100 of 200 GB wensen, betalen dan weer met voorsprong het meest in België.
 - 10.2. **Luxemburg** heeft op België na de duurste abonnementen voor de laagste en hoogste profielen. Voor het hoogste profiel van 200 GB betaalt de Belg echter nog steeds ruim €11 per maand meer. Tussen 10 en 100 GB behoren de prijzen in Luxemburg tot de middenmoot.
 - 10.3. **Duitsland** wordt gekenmerkt door beduidend lagere prijzen dan België voor de laagste verbruiksprofielen, al stijgen de prijzen er snel naarmate de behoefte aan mobiele data toeneemt. Zo zijn Belgische consumenten die tussen 30 en 70 GB nodig hebben en het goedkoopste aanbod op de markt kiezen beter af dan klanten in Duitsland met dezelfde vereisten.
 - 10.4. **Nederland** vertoont een patroon dat lijkt op dat van Duitsland: de kleinste abonnementen liggen in lijn met de andere landen maar de prijs voor een middelgroot abonnement stijgt snel en komt zo boven die in België uit in de categorieën van 20 tot en met 70 GB.
 - 10.5. **Het Verenigd Koninkrijk** is significant goedkoper voor alle beschouwde mobiele profielen. Ook hier is het verschil met België voor de erg grote volumes bijzonder uitgesproken: voor 200 GB bedraagt het verschil €25 per maand.
 - 10.6. **Frankrijk** biedt voor elk profiel de laagste prijzen en bevindt zich voor het merendeel zelfs ver onder de andere landen die in deze studie werden opgenomen. De grootste kloof met België bedraagt €28,6 per maand voor het abonnement met 100GB.

2.2. Marktdynamiek en evolutie

11. De consument verbruikt almaar meer mobiele data, wat ertoe leidde dat operatoren abonnementen met grotere volumes lanceerden. Er lijkt in de ontwikkeling van dit marktsegment een duidelijke correlatie te zijn tussen de prijs en het aantal beschikbare aanbieders. De onderstaande tabel geeft per land weer hoeveel merken een abonnement op de markt brengen dat aan de behoeften van intensieve datagebruikers voldoet.

³ Het BIPT merkt op dat Belgische operatoren en hun secundaire merken instapabonnementen aanbieden met een beperkt aantal belminuten (doorgaans 60 tot 120 minuten) die niet in beschouwing worden genomen omdat elk profiel minstens 1000 vereist.

	50 GB	70 GB	100 GB	200 GB
België	6	6	3	2
Luxemburg	4	4	4	4
Duitsland	4	4	3	3
Nederland	3	3	3	3
VK	6	6	6	5
Frankrijk	7	7	5	5

Tabel 1: Het aantal merken dat een abonnement aanbiedt dat aan de vereiste profielen voldoet.

- 11.1. De goedkoopste twee landen, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, hebben veruit het grootste aantal actieve merken in de hogere datacategorieën: tussen vijf en zeven aanbieders.
- 11.2. De landen in de middenmoot – Luxemburg, Duitsland en Nederland – hebben er telkens drie of vier.
- 11.3. België is een opmerkelijk geval omdat er een uitgesproken variatie aan te treffen is.
- i. Zo zijn er veel merken actief in het segment van de middelgrote behoeften van 50 en 70 GB, namelijk zes. Naast de hoofdmerken van operatoren Proximus, Orange/VOO en BASE/Telenet, is dit immers ook het speelveld voor de secundaire merken hey! en Mobile Vikings. Voor deze profielen is België dan ook goedkoper dan Nederland en Duitsland.
 - ii. Voor het allergrootste profiel zijn er in België echter slechts twee aanbieders beschikbaar, minder dan in elk buurland. Het is dan ook voor de hoogste twee profielen dat de prijzen in België boven die van de buurlanden uitstijgen.
12. Hoe evolueerde de markt ten opzichte van een jaar geleden? Tabel 2 geeft het prijsverschil in euro-koopkrachtpariteiten weer per profiel. Merk op dat de evolutie in kaart wordt gebracht op basis van *profielen* – wijzigingen kunnen dus te wijten zijn aan de introductie van nieuwe abonnementen, veranderingen in prijs van bestaande abonnementen, of het verhogen van de datavolumes waardoor bestaande formules voldoen aan de vereisten van een hoger profiel.

	1GB	2GB	5GB	10GB	20GB	30GB	50GB	70GB	100GB	200GB
België	0	0	0	0	-10	0	-4	-14	-11	-3
Luxemburg	-9	-9	-9	-5	-9	-18	-18	0	0	0
Duitsland	0	-3	-3	-3	-10	-3	-5	-12	-12	-28
Nederland	0	-1	-1	0	6	1	1	5	5	5
VK	1	1	1	3	0	1	-1	0	0	0
Frankrijk	-12	-12	-12	-8	-8	-6	-6	-6	-6	-2

Tabel 2: Prijsverschil in euro-PPP per maand (Oktober 2023 vs 2022). Afgerond tot één euro.

- 12.1. In **België** zijn, vergeleken met vorig jaar, de minimale prijzen voor geen enkel profiel gestegen. De goedkoopste abonnementen die voldoen aan 20, 70 en 100 GB mobiele data, zijn respectievelijk €10, €14 en €11 goedkoper dan in 2022.
- 12.2. In **Luxemburg** kregen consumenten met lage tot middelgrote databehoeften afgelopen jaar de kans om maandelijks €5 tot €18 te besparen. De grote datapakketten veranderden niet van prijs.
- 12.3. In **Duitsland** vond de daling van de minimumprijzen net het meest uitsproken plaats bij de hoogste datavolumes. De minimumprijzen zijn eveneens gedaald voor de lage en middelhoge datavolumes, met uitzondering van het lichtste profiel (1GB) waarvoor de prijs constant is gebleven.
- 12.4. **Nederland** kent als enige buurland prijsstijgingen voor de hoogste datavolumes. Dit heeft te maken met het verdwijnen van het aanbod van het merk Tele2 dat vorig jaar het goedkoopste aanbod leverde voor de hoogste profielen. Dit verdween nadat Tele2 en T-Mobile consolideerd werden onder het nieuwe merk Odido.
- 12.5. In het **Verenigd Koninkrijk** werden de minimumprijzen voor de laagste profielen in beperkte mate verhoogd. Voor de consumenten met de hoogste behoeften (≥ 50 GB) zijn de minimumprijzen constant gebleven.
- 12.6. In **Frankrijk** waren abonnementen voor de kleinste verbruiksprofielen vorig jaar duur en lagen zelfs nipt boven die in België. De situatie is in 2023 gewijzigd door de toename van het aantal belminuten en/of de datavolumes die in de abonnementen bevatten. Hierdoor kan een consument in dit land nu aanzienlijk minder betalen dan een jaar geleden voor een vergelijkbaar gebruik.

2.3. Conclusie

13. Op vlak van mobiele abonnementen blijft België een erg duur land voor de basisbehoeften en de heel uitgebreide datapakketten. In het middensegment tussen 20 en 70GB bevinden de prijzen in België zich nog steeds in de middenmoot.

3. Vast internet en bundels

14. In dit hoofdstuk worden de prijzen van vaste abonnementen en bundels in België vergeleken met die in de buurlanden.

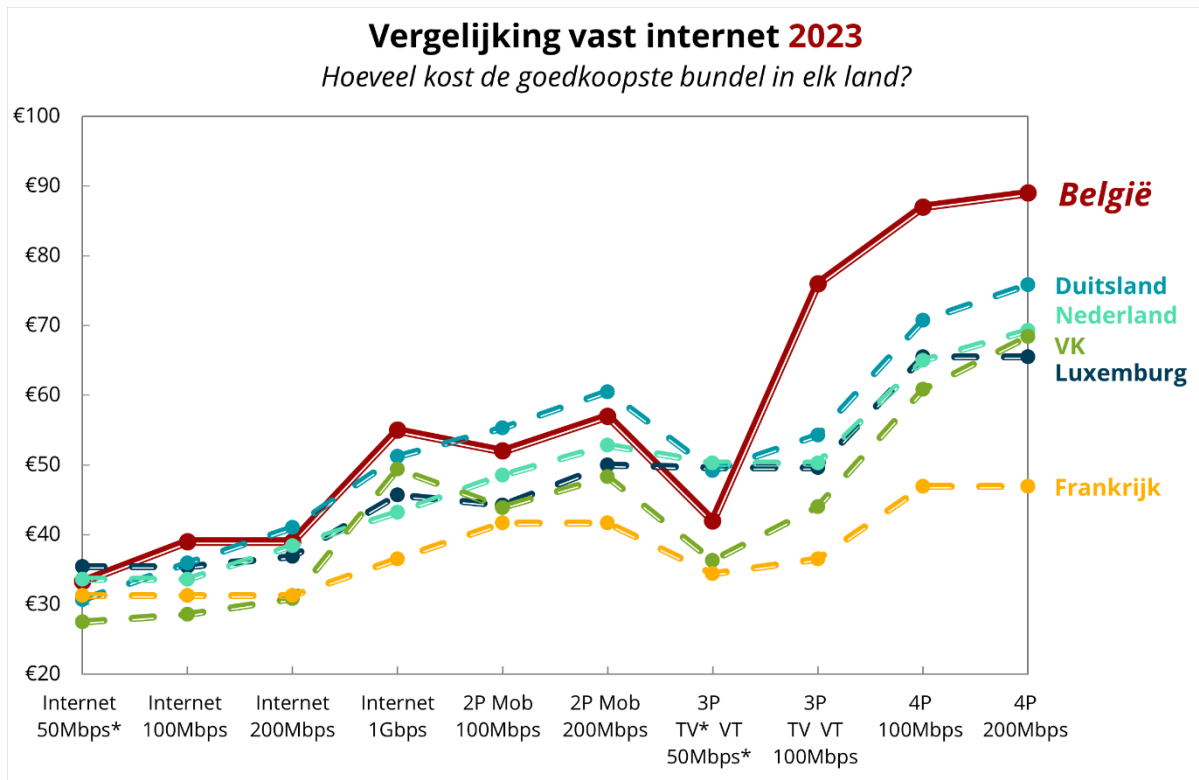
Voor elk consumentenprofiel wordt de goedkoopste bundel per land geselecteerd en gecorrigeerd naar Belgische koopkrachtpariteiten. Onder 'bundel' wordt een combinatie van producten van dezelfde operator verstaan. Deze hoeven dus niet als pakket onder één naam verkocht te worden. In deze studie komen enkel operatoren aan bod met een marktaandeel groter dan 5%, alsook hun eventuele lowcostmerken. Een beknopte beschrijving van de methodologie is te vinden in Bijlage 1.

15. De huidige studie legt de focus op de vergelijking tussen prijzen in België en die in het buitenland. Een uitgebreide analyse van de prijzen van alle operatoren die in België bundels aanbieden, hun evolutie ten opzichte van vorig jaar en over hoe de consument kan besparen, is te vinden in de Mededeling van het BIPT van Mededeling van 27 november 2023 over de tarieven van vaste diensten en bundels.⁴

3.1. Internationale vergelijking 2023

16. Onderstaande figuur vergelijkt de goedkoopst beschikbare aanbiedingen in België met die in de buurlanden voor oktober 2023. De profielen met een mobiele component vereisen telkens 5 GB, 200 SMS'en en 1000 belminuten. Downloadvolumes voor vast internet zijn onbeperkt tenzij aangegeven met een asterisk, waar 150 GB volstaat. Televisie vereist 50 kanalen tenzij aangegeven met een asterisk, waar 30 volstaan. "VT" staat voor vaste telefonie. Een 4P-bundel bevat internet, mobiele en vaste telefonie en televisie.

⁴ Mededeling van de Raad van het BIPT van 27 november 2023 betreffende de vergelijking van de tarieven van de vaste diensten en van de convergente bundels op de Belgische particuliere markt [tarieven toegepast in het 4e kwartaal 2023].

Figuur 2: Prijs per maand voor de goedkoopste bundel of combinatie van abonnementen. In koopkrachtpariteiten, oktober 2023. *zie §16

17. Hoe verhouden de goedkoopst beschikbare prijzen, uitgedrukt in koopkrachtpariteiten, in België zich ten opzichte van die in de buurlanden?
- 17.1. **België** behoort voor bijna alle profielen tot de duurste twee landen. Vooral wat betreft de producten die een mobiele component bevatten, is België duur: bij bundels met enkel internet en mobiel (2P) liggen de prijzen aan de hoge kant, bij de grootste bundels (4P) gaapt een duidelijke kloof met de buurlanden.

Een opmerkelijke uitzondering is het vaste 3P-profiel met minimaal 150 GB downloadvolume, 30 tv-kanalen en een bescheiden minimumsnelheid van 50 Mbps. Hierbij profileert Scarlet zich als het meest betaalbare merk en scoort erg goed in vergelijking met de buurlanden. Echter, voor de meer uitgebreide 3P-bundel (onbeperkte downloadvolume, 100Mbps en 50 tv-kanalen) komt Scarlet niet in aanmerking, waardoor België meteen met grote voorsprong het duurste land is.
 - 17.2. **Luxemburg** bevindt zich voor de meeste profielen rond het midden, behalve voor standalone internet aan lage snelheden, waar het tot de duurste landen behoort.
 - 17.3. **Duitsland** behoort tot de duurste helft van de zes onderzochte landen. Het land is voor een aantal bundels duurder dan België, met name voor de 2P bundels met internet en mobiel. Hoewel Duitsland eveneens een duur land is voor grote bundels, betaalt de Belg maandelijks nog steeds ruim €13 meer voor de grootste 4P-bundel.
 - 17.4. **Nederland** behoort samen met België en Duitsland tot de duurste van de zes onderzochte landen, al is het voor geen enkel profiel het duurste land.

17.5. **Het Verenigd Koninkrijk** is significant goedkoper dan België voor alle profielen en is het goedkoopste land voor standalone internet tot 200 Mbps. Op vlak van internet aan gigabitsnelheid is het dan weer een relatief duur land.

17.6. **Frankrijk** is veruit het goedkoopste land. De kloof met België is het grootste voor de 4P-bundel met 200 Mbps, waarbij het verschil ruim €42 per maand bedraagt.

3.2. Marktdynamiek en evolutie

18. Hoe evolueerde de markt ten opzichte van een jaar geleden? Tabel 3 geeft het prijsverschil in euro-koopkrachtpariteiten (euro-PPP) weer per profiel. Merk op dat de evolutie in kaart wordt gebracht *per profiel*, wijzigingen kunnen dus te wijten zijn aan de introductie van nieuwe abonnementen, veranderingen in prijs van bestaande abonnementen, of het verhogen van de datavolumes waardoor bestaande formules vervolgens voldoen aan de vereisten van een hoger profiel.

	Internet 50Mbps*	Internet 100Mbps	Internet 200Mbps	Internet 1Gbps	2P Mob 100Mbps	2P Mob 200Mbps	3P TV VT 50Mbps*	3P TV VT 100Mbps	4P 100Mbps	4P 200Mbps
België	2	1	0	-18	2	0	2	5	6	8
Luxemburg	5	-2	0	0	-11	-5	-3	-3	-5	-5
Duitsland	0	0	0	0	7	7	8	8	9	9
Nederland	0	0	0	0	-1	-1	0	0	-1	-2
VK	6	4	-2	0	8	8	6	4	7	4
Frankrijk	7	7	7	13	0	0	10	9	2	2

Tabel 3: Prijsverschil in euro-PPP per maand (Oktober 2023 vs 2022). Afgerond tot één euro. *zie §16.

18.1. In vergelijking met 2022 is het bedrag dat in **België** moet worden betaald voor zeven profielen gestegen, voor twee profielen gelijk gebleven en voor één profiel gedaald. De prijstijgingen voor de Belgische profielen zijn relatief uniform, aangezien alle Belgische traditionele operatoren het voorbije jaar één of meerdere prijsverhogingen hebben doorgevoerd.

- i. De sterke prijsdaling voor gigabitinternet is te danken aan de introductie van een fiberabonnement van Mobile Vikings.
- ii. Waar het BIPT in 2022 nog opmerkte dat de (beperkte) concurrentiële dynamiek op het vlak van bundels met mobiel toen deels gelinkt was aan de opmars van Orange⁵, blijkt dat effect niet meer te spelen in 2023. Dit jaar voerde de operator immers sterke prijsverhogingen door.

18.2. In **Luxemburg** evolueerden de minimumprijzen over het algemeen neerwaarts. De dalingen zijn het meest uitgesproken bij de convergente bundels. Alleen internet standalone aan 50 Mbps steeg in prijs.

⁵ Mededeling van de Raad van het BIPT van 16 juli 2022 betreffende de evolutie van de breedband- en televisiemarkten in België sinds Q1 2018.

- 18.3. In **Duitsland** traden significante prijsstijgingen op voor alle bundels, maar niet voor standalone internet. Sterke prijsstijgingen bij O2, Deutsche Telekom en Vodafone liggen hiervan aan de oorsprong.
 - 18.4. In **Nederland** zijn de prijzen van de goedkoopst beschikbare bundel amper gewijzigd. Hoewel T-Mobile vorig jaar de goedkoopste aanbieder was voor alle profielen, blijken de prijzen van het nieuwe merk Odido hiermee gealigneerd te zijn. Wat betreft de 2P- en 4P-bundels is VodafoneZiggo door enkele productaanpassingen de goedkoopste geworden, met een lichte daling ten opzichte van 2022 tot gevolg.
 - 18.5. **Het Verenigd Koninkrijk** is voor een aantal profielen duurder geworden tegenover vorig jaar, terwijl er een daling optrad voor gigabitinternet en bundels met mobiel (2P en 4P).
 - 18.6. **Frankrijk** is net zoals vorig jaar het goedkoopste buurland. We zien echter dat profielen met enkel vaste diensten significant meer (30% tot 52%) moeten betalen dan vorig jaar. Bij bundels met een mobiel abonnement (2P en 4P) blijven de prijzen grotendeels gelijk.
19. Ten slotte dient opgemerkt te worden dat er in België het voorbije jaar meerdere prijsstijgingen werden doorgevoerd die door de Belgische operatoren verantwoord werden op basis van de **hoge inflatie**. Deze stijgingen manifesteren zich echter niet op dezelfde manier:
- 19.1. Op de mobiele markt stijgt voor geen enkel profiel de prijs en zijn er zelfs dalingen voor bepaalde profielen. Hoewel de prijzen voor bestaande mobiele abonnementen soms verhoogd werden, kaderde dit bijna altijd in een "more-for-more-approach", waarbij datahoeveelheden evenzeer verhoogden. Het lijkt er op dat operatoren zich verplicht voelden om hun klanten hiervoor te compenseren.
 - 19.2. Aan de andere kant zijn op het gebied van vast internet en bundels de meeste prijzen gestegen zonder duidelijke verbeteringen in de kenmerken. Het opschuiven van de positie van Orange van een uitdager naar een gevestigde speler op de vaste markt wordt geïllustreerd door zijn prijsverhogingen in 2023. Die wijziging heeft voor dit segment bijgedragen tot een vermindering van de concurrentiële dynamiek.
 - 19.3. Het verschil tussen de mobiele markt en de vaste bundels is minstens deels te verklaren door het feit dat consumenten sneller switchen van operator bij een standalone product vergeleken met een bundel⁶, en dat in 2024 een vierde operator zijn intrede zal doen op de mobiele markt. Een eventuele lancering van bundels met vast internet door de vierde mobiele operator DIGI zou eveneens kunnen leiden tot een heropleving van de concurrentiële dynamiek op de vaste markt.

⁶ Mededeling van de Raad van het BIPT van 9 juni 2023 betreffende de status van de elektronische communicatie- en TV markt (2022).

4. Conclusie

20. Op vlak van mobiele abonnementen blijft België een erg duur land voor de basisbehoeften en de heel uitgebreide datapakketten. In het middensegment tussen 20 en 70 GB bevinden de prijzen in België zich nog steeds in de middenmoot van de onderzochte landen.
21. Wat betreft vast internet en bundels is de relatieve verhouding tussen de prijzen in België en die in het buitenland grotendeels gelijk gebleven tegenover een jaar geleden. Er blijkt immers dat:
 - 21.1. België over de volledige lijn opmerkelijk duurder blijft dan Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, die veruit de goedkoopste landen van de studie zijn.
 - 21.2. België relatief goedkoop blijft voor beperkte 3P-behoeften (30 tv-zenders , 50 Mbps internetsnelheid en vaste telefonie) door het aanbod van Scarlet.
 - 21.3. Voor standalone internet of internet in een bundel met mobiel België nog steeds in lijn ligt met Luxemburg en Duitsland, maar ten opzichte van alle landen opmerkelijk duurder is voor de grootste bundels.
22. In de context van de hoge inflatie hebben operatoren het voorbije jaar één of meerdere aanpassingen in hun aanbod doorgevoerd. In België was er op de mobiele markt doorgaans sprake van een 'more-for-more-approach', waarbij zowel de prijs als het aantal gigabyte stegen.
23. Zowel in België als in de buurlanden zijn de prijzen voor vast internet en gebundelde aanbiedingen het afgelopen jaar in het algemeen gestegen. Enerzijds is België iets dichterbij het gemiddelde van de bestudeerde landen gekomen voor bepaalde profielen (voornamelijk 1P en 2P), maar de kloof voor profielen met grotere behoeften (3P en 4P) blijft erg groot.
24. Het verschil in marktdynamiek tussen de mobiele en vaste markt is deels te wijten aan het hogere klantenverloop bij standalone mobiele abonnementen dan bij bundels en aan de verwachte intrede van de vierde mobiele operator in 2024. Het opschuiven van de positie van Orange van een uitdager naar een gevestigde speler heeft eveneens bijgedragen aan de vermindering van de concurrentiedynamiek op het vaste segment. Dit blijkt uit het feit dat het zijn prijzen net als de andere traditionele operatoren sterk verhoogde in 2023. Een eventuele lancering van bundels met vast internet door DIGI, de vierde mobiele operator, zou kunnen leiden tot een heropleving van de concurrentiële dynamiek op de vaste markt.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Bernardo Herman
Lid van de Raad

Luc Vanfleteren
Lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
Voorzitter van de Raad

Bijlage 1. Methodologie

25. De internationale vergelijking die het BIPT in dit verslag belicht, past dezelfde werkwijze toe als deze gebruikt in de studie van december 2022.⁷ Deze bijlage herhaalt de voornaamste karakteristieken van die werkwijze.
26. De vergelijking heeft betrekking op de nominale prijzen voor vaste, gebundelde en mobiele particuliere telecomdiensten van zes landen: België, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De data gebruikt voor deze vergelijking werden verzameld in oktober 2023. Om rekening te houden met de bestaande socio-economische verschillen tussen de beschouwde landen, werden de nominale prijzen van elk van de operatoren van elk land systematisch genormaliseerd volgens de "PPP"-methode (koopkrachtpariteit of "purchasing power parity", PPP).
27. Net zoals in 2022 vertrekt de studie vanuit de vraag en dus de behoeften die verschillende types van telecomconsumenten vervuld willen zien. Concreet heeft het BIPT een reeks van consumentenprofielen opgesteld die gedefinieerd zijn op basis van te vervullen telecombehoeften. Die behoeften worden telkens gezien als een **minimum** waaraan moet worden voldaan, dat wil zeggen dat elke oplossing die aan die behoeften voldoet (ook wanneer ze meer diensten of volume inhoudt dan nodig), als aanvaardbaar voor de consument wordt beschouwd. De consument zal in deze studie vervolgens uit alle mogelijkheden kiezen voor het aanbod met de laagste prijs.
28. De prijzen die werden gekozen om de vergelijkingen uit te voeren, zijn de prijzen van de goedkoopste aanbiedingen die ten minste die telecombehoeften vervullen waaraan moet worden beantwoord voor verschillende consumentenprofielen. Zo zal, ter vergelijking, in het geval van een consument van wie de behoeften bestaan uit tenminste een 1P Mobiel-dienst met 10 GB data, 1000 belminuten en 200 sms'en, voor elke bestudeerde operator worden bekeken welke dienst de goedkoopste is om minstens aan deze behoefte te beantwoorden. Vervolgens worden de voor elke operator verkregen oplossingen onderling vergeleken om te bepalen welke de goedkoopste is op landniveau. Dat laatste resultaat wordt daarna vergeleken met de op dezelfde wijze verkregen resultaten voor de andere landen om het tariefniveau van elk van deze landen onderling te beoordelen.
29. De prijzen die worden gebruikt voor de analyse zijn de recurrente op lange termijn gevraagde prijzen voor de beschouwde diensten, namelijk zonder rekening te houden met eventuele tijdelijke promoties en zonder de eenmalige kosten (installatie- en activeringskosten).
30. Dit verslag belicht eveneens de manier waarop de resultaten van de vergelijkende analyse zijn geëvolueerd over het voorbije jaar. Voor een gedetailleerde stand van zaken van de situatie van elk land en de analyse van mogelijke denkpistes die de onderling vastgestelde verschillen kunnen verklaren, verwijzen we naar de studie die in december 2022⁸ werd gepubliceerd, waarvan de hoofdmoot van de conclusies en vaststellingen ter zake nog steeds actueel zijn.
31. De operatoren van wie de aanbiedingen werden gebruikt om deze vergelijking uit te voeren, zijn deze die een vast en/of mobiel marktaandeel hebben van meer dan 5% in hun land. De secundaire merken van deze operatoren maken ook deel uit van het bestudeerde panel. De volledige lijst van deze operatoren is opgenomen in de onderstaande tabel⁹.

⁷ Mededeling van de Raad van het BIPT van 14 december 2022 betreffende de vergelijkende studie van de prijzen voor telecommunicatiediensten in België en in de buurlanden.

⁸ Ibidem

⁹ De marktaandelen opgegeven in de tabel zijn deze van 2020.

	Groep/operator	Vast breedbandinternet en bundels	Mobiele telefonie
België	Proximus Telenet VOO Orange	Proximus/Scarlet [40-50%] Telenet/Tadaam [30-40%] Voo/Zuny ¹⁰ [10-20%] Orange [<10%]	Proximus/Scarlet/M.Vikings [40-50%] Base/Telenet [20-30%] Voo [<10%] ¹⁴ Orange/hey! [20-30%]
Duitsland	Deutsche Tel. Vodafone O2 1&1 Freenet	Telekom/Congstar [30-40%] Vodafone [20-30%] O2 [<10%] 1&1 [10-20%] -	Telekom/Congstar [20-30%] Vodafone/SIMon [20-30%] O2 [20-30%] 1&1 [10-20%] Freenet [<10%]
Frankrijk	Orange SFR Bouygues T. Free	Orange/Sosh [30-40%] SFR/Red-by-SFR [20-30%] Bouygues T. [10-20%] Free [20-30%]	Orange/Sosh [30-40%] SFR/Red-by-SFR [20-30%] Bouygues T/NRJMobile [10-20%] Free [20-30%]
Luxemburg	Post Lux Tango Orange Lux. Online	Post Lux [60-70%] Tango [10-20%] Orange [<10%] Lux. Online [<10%]	Post Lux [40-50%] Tango [30-40%] Orange [10-20%] Lux. Online [<10%]
Nederland	KPN VodafoneZiggo T-Mobile	KPN [40-50%] VodafoneZiggo [40-50%] T-Mobile [<10%]	KPN/Simyo [20-30%] Vodafone/HollandseNieuwe [20-30%] T-Mobile/Tele2/Simpel ¹¹ [30-40%]
Verenigd Koninkrijk	BT O2/Virgin Media Sky TalkTalk Vodafone Three	BT/EE [30-40%] Virgin Media [10-20%] Sky [20-30%] TalkTalk [10-20%] Vodafone [<10%] Three [<10%]	EE/BT [20-30%] O2/Tesco M/Virgin [30-40%] Sky Mobile [<10%] - Vodafone [10-20%] Three [10-20%] ¹²

Figuur3. Lijst van de operatoren die beantwoorden aan het criterium dat hierboven wordt beschreven - De vierkante haakjes vermelden de marktaandeelen van de operatoren (bronnen: nationale regulatoren, IDate 2021 en financiële publicaties van de operatoren)

32. Wat betreft het vaste internet, werden abonnementen via Fixed Wireless Access (FWA) niet in beschouwing genomen omwille van hun geringe relevantie op de markt (minder dan 2% van de aansluitingen eind 2022).

¹⁰ Ondertussen werden VOO en Zuny overgenomen door Orange.

¹¹ Ondertussen smolten de merken T-Mobile en Tele2 samen tot Odido.

¹² Ondertussen heeft Vodafone een meerderheidsaandeel verworven in Three.

33. Wat betreft televisie zijn abonnementen zonder decoder die enkel gebruikt kunnen worden via een app, niet in beschouwing genomen omwille van hun geringe relevantie op de markt (minder dan 2% van de aansluitingen eind 2022).

34. In de studie van 2023 werden ten opzichte van de studie van 2022 dezelfde mobiele profielen behouden. Één (bundel)profiel werd gewijzigd (2P BB VT werd weggelaten om plaats te maken voor 1P internet met 1 Gbps downloadsnelheid). Dit om gestalte te geven aan het groeiende aanbod 1P internetproducten met een hoge downloadsnelheid en de verminderde vraag naar vaste telefonie. In ieder geval werden de resultaten van 2022 die in deze studie gebruikt worden opnieuw berekend om rekening te houden met die aanpassingen. Zo blijft de vergelijking tussen de verschillende jaren correct.

Niet-convergente profielen (geen mobiele component)

x-Play	Studie 2022	Veranderingen 2023	Opmerkingen
1P Internet	50 Mbps – 150 GB	Ongewijzigd	Komt overeen met een profiel van consumenten met beperkte behoeften
	100 Mbps – 150 GB	Onbeperkt volume	Bijna alle 1P-BB-diensten met 100 Mbps of meer worden met een onbeperkt volume verkocht
	200 Mbps – Onbeperkt volume	Ongewijzigd	Komt overeen met een profiel van consumenten met gematigde behoeften
	-	1 Gbps – Onbeperkt volume	Nieuw profiel om rekening te houden met de stijgende beschikbaarheid van diensten met een snelheid hoger dan 1 Gbps.
2P BB VT	100 Mbps – Onbeperkt volume	Ingetrokken	Profiel vertegenwoordigt slechts een marginaal deel van de markt
3P BB TV VT	50 Mbps – Onbeperkt volume – 30 televisiezenders	Volume beperkt tot 150 GB	Profiel gewijzigd om een profiel van consument met beperkte behoeften te vertegenwoordigen
	100 Mbps – Onbeperkt volume – 50 televisiezenders	Ongewijzigd	Bijna alle 3P-BB-VT-TV-diensten met ten minste 50 televisiezenders worden verkocht met een snelheid van ten minste 100 Mbps

Convergente profielen (met mobiele component)

x-Play	Studie 2022	Veranderingen 2023	Opmerkingen
2P BB Mob	100 Mbps – Onbeperkt BB volume – 5 GB Mobiel volume	Ongewijzigd	Bijna alle 2P-BB-MT-diensten worden verkocht met een snelheid van ten minste 100 Mbps
	200 Mbps – Onbeperkt BB volume – 5 GB Mobiel volume	Ongewijzigd	Profiel om rekening te houden met de toename van diensten met een snelheid hoger dan 100 Mbps
4P	100 Mbps – Onbeperkt volume – 50 televisiezenders	Ongewijzigd	-
	200 Mbps – Onbeperkt volume – 50 televisiezenders	Ongewijzigd	-